

Stanovisko SCHP ČR k zavedení cel na zboží pocházejícího nebo přímo či nepřímo vyváženého z Ruské federace a Běloruské republiky

16.2.2025 - | Svaz chemického průmyslu ČR

Svaz chemického průmyslu České republiky podporuje výše uvedený návrh. Dle údajů poskytnutých sdružením asociací výrobců hnojiv Fertilizers Europe, dovoz průmyslově vyrobených hnojiv do EU přesáhl v letech 2023 a 2024 množství dovážených hnojiv z Ruské federace do EU před zahájením války na Ukrajině v roce 2022. Nastalá situace ohledně dovozu ruských hnojiv do EU se zcela vymyká běžné obchodní soutěži a výrobci hnojiv v EU mohou s výrobci v Ruské federaci soutěžit jen obtížně. Zároveň, kombinace vysokých cen energií a zemního plynu, vyšší náklady na pracovní sílu a narůstající výdaje na snižování emisí a hrazení emisních povolenek, je pro výrobce hnojiv v EU neúnosná. Proto již došlo k uzavření několika závodů na výrobu hnojiv v EU a další zvažují omezení či uzavření výroby.

Hnojiva jsou nedílnou součástí zemědělské, ale i další výroby v EU. Bez průmyslových hnojiv by produkční kapacity evropského zemědělství radikálně poklesly. Od počátku války na Ukrajině tak Evropská unie stojí před otázkou, zda chce udržet výrobu hnojiv v EU, nebo být zcela závislá na dovozu hnojiv z oblastí s levným zemním plynem. Likvidace strategické výroby hnojiv v EU by znamenala závislost na klíčové komoditě pro výrobu potravin, krmiv a biomasy, jež je nutná pro snižování emisní stopy mnoha průmyslových a energetických odvětví. Zachování produkčních kapacit hnojiv v EU je klíčové též pro udržení know how v odvětví, jež má potenciál k rozvoji vodíkové ekonomiky. S výrobou hnojiv je zároveň propojena produkce dalších strategických chemických produktů, jako je ad blue pro snižování emisí, čpavku a vojenských technologií či melaminu pro truhlářskou výrobu.

Návrh Nařízení proto vítáme a vnímáme jako nezbytnou reakci na současnou krizi vyplývající z geopolitické situace EU a reflektující skutečný problém pro zemědělskou výrobu a průmysl v EU. Zabezpečení potravin a autonomie EU v produkci strategických výrobků s přidanou hodnotou závisí jak na silném a konkurenceschopném zemědělství tak průmyslu.

Předpokládáme, že dovozní cla nebudou mít zásadní dopad na evropské, ani světové dodávky hnojiv, protože světová produkce zůstane nezměněna a výrobní kapacity v EU jsou dostatečné pro zvýšení produkce. V krajním případě zvýšené poptávky po hnojivech v EU, která by způsobila neúnosné tlaky na cenu, lze dovézt hnojiva též z Alžírsko, Egypta, Nigérie a dalších oblastí.

S ohledem na výše uvedené zdůrazňujeme, že mají-li být ochranná opatření uvedená v Nařízení účinná, musí být provedena v co nejkratší době. Pokud sezona 2025/2026 proběhne bez ochranných opatření, bude ruský průmysl a zemědělství opětovně podpořeno na úkon EU a její vojenské i potravinové bezpečnosti. Časové hledisko musí být efektivní i z hlediska implementace opatření – je na zvážení, zda roční perioda pro přezkum a nástup cel, uvedená v Nařízení, je pro plnění účelu Nařízení dostatečná a neměla být zkrácena na půl roku.

Nicméně, jakékoliv negativní dopady na zemědělskou výrobu v EU musí být monitorovány

a zohledněny. Situaci, kdy zemědělci EU, bojují proti dodavatelům svých vstupů vyrábějícím v EU ve snaze přežít a ve prospěch Ruské federace, je nepřijatelná.

<https://www.schp.cz/info/stanovisko-schp-cr-k-zavedeni-cel-na-zbozi-pochazejiciho-nebo-primo-ci-nep-rimo-vyvazeneho-z-ruske-federace-a-beloruske-republiky>